

Till frågan om taxeringslängdens vitsord

Av länsassessor Bo Kallenberg

För inte så länge sedan avgjorde KR ett mål som inte saknar sitt intresse i belysning av domstolens tidigare praxis. Omständigheterna i målet voro följande.

I sin självdeklaration år 1965 yrkade H. — sedan år 1962 mantalsskriven i V. — från inkomst av tjänst avdrag med 5.076 kr, varav för hyra i V. à 145 kr pr mån., 1.740 kr, kostfördyring, 1.800 kr och resor 48 gånger till Stockholm för år, 1.536 kr. Vederb. TN hade enligt taxeringslängden inte medgivit H. något som helst avdrag, inte ens schablonavdraget 100 kr. — Sedan H. erhållit sin slutskattensedel anförde han i januari 1966 — under åberopande att han inte mottagit något meddelande om avvikelser från deklarationen — besvär hos PN med yrkande att han måtte medges ovannämnda avdrag. I yttrande över besvären tillstyrkte vederbörande TO att H. måtte — såsom det varit TN:s mening och även framgick av anteckning i deklarationen på förvärvskällans avdragssida — medges avdrag med 800 kr för resor till Stockholm. TI som den 9 juni 1967 avgav yttrande i målet, tillstyrkte endast nedsättning av taxeringen med 100 kr, motsvarande schablonavdraget. Som skäl härför anfördes att hustrun enligt anteckning i sin i Stockholm avlämnade deklaration under beskattningsåret varit hemskild, att makarna åtminstone under tre år före beskattningsåret bott åtskilda, att makarna därför rätteligen blivit taxerade såsom av varandra oberoende samt att avdrag för fördyrade levnadskostnader i H:s bostads-

och anställningsort vid sådant förhållande inte kunde ifrågakomma.

PN medgav avdrag med 800 kr trots att PN ansåg att makarna med hänsyn till omständigheterna rätteligen blivit sär-taxerade. PN ansåg nämligen, att H. borde medges det av TN beslutade men av förbiseende icke utförda avdraget och att TI:s yrkande betr. 800-kr.avdraget såsom för sent framställt icke kunde upptagas till prövning. — I besvär till KR ansåg TI sitt yrkande betr. reseavdraget fullt befogat, då ju avdraget i förevarande fall var obehörigt och yrkandet inte gick utöver ramen för TN:s längdförda beslut.

Genom utslag den 30 maj 1968 biföll KR besvären och höjde den av PN beslutade taxeringen med 700 kr med följande motivering: Det ifrågavarande reseavdraget vore obehörigt, då makarna rätteligen sär-taxerats och H. därför icke kunde medges avdrag för fördyrade levnadskostnader av här ifrågavarande slag. ”Den omständigheten att TN kan ha haft för avsikt att medge H. avdrag i sådant hänseende utan att detta kommit till uttryck vid bestämmande av taxeringarna föranleder ej ändrat betraktelsesätt.”

Den 23 november 1963 meddelade KR utslag i ett mål, som refererats i denna tidskrift år 1964 s. 421. Omständigheterna i detta mål voro i stort sett likartade. Problemställningen var också där om TN:s beslut eller taxeringslängden ägde vitsord. Utgången i de båda målen blev dock inte densamma. Enligt 1963 års utslag ansågs taxeringslängden ej äga vits-

ord, medan detta synes ha varit fallet i det senast avgjorda fallet. I det äldre utslaget säger KR i sin motivering bl. a.: ”Den omständigheten att ortsavdraget icke blivit utfört i taxeringslängden har icke betagit TN:s beslut laga verkan.” Denna skrivning bör jämföras med den ovan citerade.

Vad kan då ha föranlett den olika utgången i de båda målen? — Möjligen kan man söka förklaringen i den omständigheten, att i det äldre fallet dödsboet erhållit del av TN:s ej längdförda beslut, medan den skattskyldige i det andra fallet på grund av förbiseende från TN inte erhållit någon som helst underrättelse om avvikelser från deklarationen. En bidragande orsak till utgången i ”dödsbofallet” kanske med andra ord var att TN:s beslut genom den dödsboets delgivna underrättelsen på ett annat sätt dokumenterats och därför fick väga tyngre än i det andra fallet. I detta senare fall hade för övrigt TO — som vid handläggningen i TN tydligen varit av den uppfattningen att makarna skulle samtaxeras — i sitt yttrande över besvärerna i andra hand ifrågasatt om mannen ens borde ha medgivit resavdraget, när TO erfarit att hustrun i Stockholm taxerats som ensamstående. Vilket av fallen som materiellt sett ledde fram till det riktiga resultatet, låter sig också diskuteras och kan ha inverkat på utgången. Av referatet av ”dödsbofallet” framgår icke varför PN, såsom TI tillstyrkte, endast medgav dödsboets ortsavdrag som ensamstående, medan TN och KR medgav avdrag som gift. Om änkan i detta fall icke alls taxerats, synes det fullt riktigt att dödsboet medgavs helt ortsavdrag. Om änkan däremot kunnat utnyttja sitt ortsavdrag som ensamstående, är utgången svårare att förklara. Att KR:s

utslag i det senare fallet var materiellt riktigt är uppenbart, i synnerhet med hänsyn till nuvarande lydelse av 68 § sista st. TF.

Det tidigare KR-avgörandet medförde på sin tid ett flertal artikelinlägg i denna tidskrift (se sålunda år 1964 s. 458. och 1965 s. 97 o. f.), varav framgår att meningarna om riktigheten av utgången i målet var delade. Tyvärr har jag inte kunnat finna att ”dödsbofallet” avgjorts i högsta instans och vad beträffar det senare fallet har detta ej överklagats. Även om det hade varit av intresse att få målen prövade i RR — 68 § sista st. TF hade ju vid tiden för TN:s beslut i det senare fallet kvar sin gamla lydelse — så är frågan i rubriken numera löst. Och enl. min mening är det en riktig lösning. Sedan TN fr. o. m. 1968 års taxering inte längre ens pro forma (genom ordförandens och två ledamöters namnunderskrifter in blanco) svarar för längdens riktighet, åvilar svaret härför (i varje fall betr. taxeringen av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser) helt den lokala skattemyndigheten, som underskriver längden och därigenom bekräftar att TN:s beslut blivit rätteligen införda. Det är förvisso ett icke ringa ansvar som jämlikt 38 § TK pålagts myndigheten, då det ju aldrig kan bli fråga om annat än en hastig stickprovskontroll av de ADB-framställda längderna.

De två utslagen torde utvisa att det inom KR funnits olika meningar i frågan. Det kan tilläggas att den avdelning i KR som avgav yttrande över betänkandet om ny folkbokföringsförordning (SOU 1966: 16) anslöt sig till den åsikten att längden torde äga vitsord (se prop. 1967:88, i vilken prop. bl. a. förslaget till ändring i 68 § TF framlades). Detta utesluter dock

Föreningsärende

Föreningen Jämtlands läns taxeringsnämndsordförande och kronoombud

höll fredagen den 11 april 1969 sitt ordinarie årsmöte i närvaro av 15 medlemmar.

Årsmötet leddes av föreningens sekreterare 1:e landskanslist Lennarth Wenner.

Sedan styrelse- och revisionsberättelserna föredragits och styrelsen beviljats ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret företogs följande val.

Till ordförande i föreningen utsågs 1:e landskanslist Lennarth Wenner, vice ordförande major Bo Widell, sekreterare och kassaförvaltare taxeringsassistent Ingrid

Jonsson. Till övriga styrelseledamöter utsågs hemmansägare Bengt Andersson och lantbrukare Henning Andersson. Som styrelsesuppleanter valdes 1:e taxeringsinspektör Sven-Erik Rindberg och f. d. socialvårdschef Herman Pihl.

Till revisorer omvaldes 1:e taxeringsassistent Yngve Jönsson och 1:e landskanslist Sven-Åke Svensson med kontorsskrivare Mary Svensson och länsassistent Reumert Lundemo som suppleanter.

Efter förhandlingarnas slut informerade byrådirektör Bertil Edling om mervärdesskatten.

inte att andra avdelningar haft den motsatta uppfattningen vilken det fanns minst lika mycket fog för. Anledningen kan också föreligga att erinra om att förfaran-

det för rättelse av felaktigheter vid längdföringen numera förenklats.

Red.